

andre Steder — meget forskellige Forslag, og der gives ikke det Forslag derom, som ikke kan kritiseres. Det staar navnlig klart for dem, der have arbejdet sig dybere ind i Tingene. Der kan saaledes sikkert ogsaa være meget forskellige Opfattelser med Hensyn til Enkelthederne i det her for Tinget foreliggende Forslag. Men ved første Behandling er det vel væsentlig Grundlaget for Sagen, der skal underkastes Drøftelse, og da jeg har tilladt mig ved Forslagets Forelæggelse at udtale mig om dets Indhold helt igennem, antager jeg, at jeg paa dette Tidspunkt kan indskrænke mig til her i Dag at indlede Forhandlingerne med disse Par Bemærkninger, jeg her har fremsat.

T. Larsen: Naar jeg ser paa den Tanke, som ligger til Grund for det Forslag, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Ellinger) nu har anbefalet, kommer jeg til at tænke paa det Ord, som saa tit har været udtalt angaaende det 19de Aarhundrede, at det kunde kaldes Humanitetens Aarhundrede, og det er sikkert rigtigt. Ser man hen paa den Udvikling, som Fattigforsørgelsen har taget i det nævnte Aarhundrede, maa man ogsaa erkende denne Udtalelses Rigtighed. Vi, der ere blevne noget ældre, kunne erindre, hvad vore Bedsteforældre have fortalt os angaaende Fattigforsørgelsen i deres Tid; det var den saakaldte Tyendeforsørgelse. Den gik ud paa, at de Mennesker, der ikke kunde ernære sig selv, gik paa Omgang omkring i Sognene, saa enhver af de bedrestillede havde dem visse bestemte Dage. Det var selvfølgelig et meget uheldigt Forsørgelsessystem, og Overgangen til et organiseret Fattigsystem som det, vi have faaet gennem Fattigloven, maa betegnes som et ganske overordentlig Fremskridt. Naar vi endvidere fik en Alderdomsforsørgelseslov, der saa nogenlunde sikrede de gamle udslidte Arbejdere deres Udkomme, maatte ogsaa dette betegnes som et Fremskridt. Naar vi endelig i de senere Aar have faaet to Love gennemførte her paa Rigsdagen om Ulykkesforsikring, er det ogsaa et Fremskridt, men et Fremskridt, som egentlig talt ikke kommer Forsørgelsestanken ved. Naar nu den ærede Ordfører for Forslagsstillerne udtalte som sin Betragtning, at Forsørgelsessystemet i og for sig maatte betegnes som et Tab for Samfundet, er jeg aldeles enig med ham deri. I de seneste Aar er der ogsaa ikke alene her i Landet, men ogsaa i vore Nabolande fremkommet en stedse stigende

Erkendelse deraf, og den maa komme saa meget stærkere frem, som der er en stor Del af Samfundet, som er betrygget med Hensyn til Invaliditet og ved Dødsfald for deres efterladtes Vedkommende, nemlig Embedsstanden. Man maatte altsaa se at komme bort fra dette System, og det forekommer mig ogsaa at være de ærede Forslagsstilleres Hensigt, men i saa Tilfælde er det kun meget daarligt lykkedes dem gennem dette Forslag. Thi tager man dette Lovforslag i Haanden og gennemlæser det, vil man i saa godt som hver Paragraf netop finde Forsørgelsessystemet. Den ærede Ordfører betragtede det som en Fordel, at Lovforslaget ikke rørte ved Alderdomsforsørgelsesloven, men lod den staa ganske rolig hen; og han mente heller ikke, man kunde tage fat paa den uden videre. Det maatte da være en Forsikringslovs Hensigt at gøre Alderdomsforsørgelsesloven overflødig; men i dette Lovforslag finder man ikke desmindre Forsørgelsestanken i saa godt som alle Paragraffer. Ligeledes finder man i dette Forslag i rigeligt Maal det samme Skøn, som den ærede Ordfører klagede over gjorde sig gældende ved Fastsættelsen af Alderdomsforsørgelsen. Efter min Opfattelse beholder man ved det foreliggende Forslag ikke alene den gamle Fattig- og Alderdomsforsørgelse, men udvider endogsaa Forsørgelsessystemet ved gennem en Kapitaldækning at bestemme en Livrente under den Form, at man samtidig udligner en Del af denne Kapitaldækning paa Skatteyderne. Men det forekommer mig ikke at være den rigtige Vej, naar man vil bort fra Forsørgelsessystemet at udligne en Del af den Kapitaldækning, der skal til for at opnaa en Livrente, der har nogen Betydning, paa det øvrige Samfund. Det er ikke min Hensigt vidtløftig at gaa ind paa Lovforslagets enkelte Bestemmelser ved denne Lejlighed, men jeg vil blot holde mig til Tanken om Forsørgelsessystemet og Selvhjælpsprincippet i dets Almindelighed.

Selv om Forslaget var bygget saaledes, at Forsørgelsessystemet var udelukket, vilde jeg dog tvivle om, at Forslaget kunde faa nogen videre Betydning for vort Samfund, netop fordi det vil være meget tvivlsomt, om Forslaget kommer til at virke netop for de Samfundsklasser, som det skulde virke for. Det, som det skulde gælde om, var altsaa at faa saa mange som muligt og om muligt det hele Samfund ind under en saadan Forsikring. Men jeg er alvorlig bange for, at det kun vilde